

Tulajdonos: „Frída” S. A. Bejegy. m. Trib.
Bihar Fsoa. 1798—1938

Felelős kiadó:
Ugy. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

Chamberlain éles beszédet mondott Hitler ellen Birminghamban

En is osztozom azok véleményében, akik engem támadtak

London, márc. 18. Chamberlain, angol miniszterelnök tegnap este Birminghamban, a konzervatívok klubjában, hetvenedik születésnapja alkalmából rendezett ünnepélyen nagy beszédet mondott. Beszéde elején felemlítette, hogy holnap tölti be hetvenedik életévét és reméli, hogy még néhány évig ha hazája érdeke megkívánja, szolgálhatja azt. Azok a félelmetes események, amelyek az utóbbi napokban lejátszódtak, Európa népeit úgy megrázkódtatták, mint még soha és állás foglalásra készítetik a németek ellen. Amikor a múlt hét szerdáján az alsóházban nyilatkoztam a helyzetről, csak kevés értesüléssel rendelkeztem és éppen ezért óvatosan tartózkodtam minden kijelentéstől, nehogy félreértést okozzak. Szememre vetették akkor, hogy Csehszlovákia német megszállása az én művem. Ezt akarom most helyreigazítani. Kijelentem, hogy politikámnak a béke megővése volt a célja.

Ma én is osztozom azok véleményében, akik akkor engem támadtak.

Hitlerrel való tárgyalásaim során a német nép vezére kijelentette, hogy a szudéta-németek bekebelezésével beteljesült a német nép utolsó európai vágya és sohasem törekszik idegenfajú népek bekebelezésére. Ugyanekkor szerződésben lezögeztük, hogy minden Angliát és Németországot érdeklő kérdést tanácskozások útján igyekezzünk megoldani. Ma felmerül az a kérdés, hogy hihetünk-e még annak a szájnak, amelyből ezek a megállapodások elhangzottak.

Az a tény, hogy meggyőződésünk szerint a háború cél-talan és felesleges, nem jelenti azt, hogy Anglia elvesztette az energiáját. A békeszeretetről van egy hatalmasabb erő és ez a népek szabadságának megővése. Kijelentem, hogy Angliát igenis érdekli Délkelet-

Európa sorsa. Minden nemzet latbaveti erejét szabadságának megővéseért. Az angol nemzet ma erősebb, mint félévvel ezelőtt a müncheni tárgyalások idején volt. Ismételtén kijelentem, hogy Németország eljárása kellemetlen meglepetés

elé állított bennünket, amelynek konzekvenciái nem fognak elmaradni. Minden gondolkozó agyában felmerül a kérdés, hogy Csehszlovákia bekebelezése egy régi kalandos politika befejezését, vagy új kalandok kezdetét jelenti-e? Erőszakkal

nem lehet urakodni a világ felett. Mi, Franciaországgal együttesen, de másokkal egybefogva is megtaláljuk a módot, hogy ezt a kalandpolitikát ne engedjük érvényesülni. Országunkban meg kell vizsgálni nemzetünk biztonságát. Elsősorban a kormány a felelős, de a felelősségben minden egyes angol állampolgár osztozik.

— Kérem honfitársaimat, támogassanak. Egy bizonyos, hogy a német nép még elérkezik oda, hogy mélyen sajnálni fogja mai uralmát és keserűen fog számot adni azért, ami ma történt.

Koronatanács a királyi palotában

Bukarest, márc. 18. Péntek este a királyi palotában Ófelsége elnöklete alatt fontos koronatanács volt, amelyen részt vettek a kormány tagjai és a királyi tanácsosok, valamint a bukaresti helyőrségtábornokai és a vezérkari főnök.

A kiadott kommuniké szerint a koronatanács jóváhagyta a kormány által fogantatott diplomáciai és katonai intézkedéseket és elhatározta a védelmi szolgálat tökéletesítését.

A belügyminisztérium ismételt utasításokat küldött a határállomásokra a menekültek beözönlésének megakadályozására. Csak a külön beutazási engedéllyel rendelkező menekültek, volt politikusok és tisztséget viselők léphetik át a határt.

Nemzeti kormány Franciaországban Herriot elnöklete alatt

Páris, márc. 18. Politikai körökben biztosra veszik, hogy a teljhatalmi törvényjavaslat megszavazása után nemzeti kormány alakul Herriot elnöklete alatt. A kormányban az összes pártvezérek helyet kapnak, a kommunisták kivételével.

A kamara pénzügyi bizottsága elfogadta a felhatalmazási javaslatot

Páris, márc. 18. Daladier a kormány felhatalmazási javaslatát péntek délután a pénzügyi bizottság plénuma elé terjesztette. Reynaud pénzügyi

miniszter és a miniszterelnök a javaslatot részletesen megindokolták. A pénzügyi bizottság a javaslatot 26 szavazattal 17 ellenében jóváhagyta.

ülésén beszédet mond és ez alkalommal minden valószínűség szerint kitér a külpolitikai eseményekre.

Lemondott a jugoszláv kormány, Sztojadinovic lesz az elnök

(Belgrád.) A Cvetkovics kormány benyújtotta lemondását. Pál régensherceg kihallgatáson fogadta Sztojadino-

vits volt miniszterelnököt, aki hír szerint az új kormányt meg fogja alakítani.

Visszahívták Románia prágai követét

(București.) George Lecca, Románia prágai követét vissza hívták. A prágai román követséget megszüntetik s helyette Prágában román konzulátus lesz.

A fővárosi csehszlovák követségről levették a csehszlovák lobogót és helyette a horogkeresztes zászlót vonták föl. Veverka volt csehszlovák követ bucsulátogatást tett a fő

Március 26-án beszél Mussolini

(Róma.) Mussolini olasz miniszterelnök az olasz fasiszta frontharcosok március 26-iki

Voltak-e német katonák Eperjesen?

(Pozsony.) A nemzetközi sajtóban legutóbb olyan hírek kerültek forgalomba, mintha Szlovákiában, amely kimondta függetlenségét, német katonák tartózkodnának. Több lap arról írt, hogy Eperjesen egy egész német ezred áll készenlétben. Mach Sándor szlovák propagandafőnök ezeket a híreket erősen cáfolja és azt állítja, hogy e híresztelések alapja félreértés. Eperjesen tartózkodott néhány tiszt és ebből következtettek arra, hogy a német hadsereg bevonult Szlovénokba.

Az „Universul” bécsi tudósítójának helyszíni jelentése a német csapatok csehországi bevonulásáról

**Tömegesen követnek el öngyilkosságot a cseh tisztek
Hogyan látja a román sajtó a helyzetet?**

Az Universul bécsi tudósítója, Al. Gregorian a következő telefon tudósítást adta lapjának:

Tegnap déltől mai éjszaka 3 óráig földrészünk térképéről három állam tűnt el. — Egyike vagyok e súlyos események kevés szemtanújának, a mely események Bismarck és az évszázados pángermanizmus ideáljának, „Mitteleurópának” megvalósításához vezetett.

Nem dicsőség, tudom, de elmondhatom, hogy végigéltem egy hatalmas drámát, amely egy szigetnek az óceánban való elsüllyedéséhez volt hasonló.

Tegnap délelőtt jelen voltam a független szlovák állam proklamálásánál.

Miközben elgondolkodtam a pozsonyi nemzeti öngyilkosságon, amely érthetetlen volt előttem, arra eszméltem fel, hogy autómnak hirtelen meg kellett állania a járda szélén, mert az uccát a Reichswehr csapatai foglalták el Brünn felé. Megértettem, hogy Bohemiában súlyosabb dolgok történnek. Elhatároztam, hogy odamegyek. Elindultam Brünn felé, a német gyalogság motorizált csapatai között.

A német szuronyok hegyén.

Brünn a határ Csehszlovákia és Németország délnyugati része között. Délután három órától kezdve bajor alpesi csapatok várakoztak ott. Éjfélután egy órakor, mikor mi odaérkeztünk, a német csapatok már régen Moravia szívében voltak. Nyugodtan visszatérhet Bécsbe, mondta az egyik tankezred kapitánya, a ki velünk együtt érkezett oda. Lehetetlen, mondtam, mindent látni akarok.

— Nincs mit látnia. A Führer és dr. Hacha aláírták Cseh ország átadásának aktáját. — Félóra óta repülőink Prága felé közelednek. Brünnből leglőbb hatvan kilométer az út, a mit egy óra alatt tettünk meg. A sötétbe borult cseh falvakat a cseh tűzérő rakétái világítják meg. A lakosság azt sem tudja, miről volt szó. — Minden villámgyorsan történik. Férfiak és nők az országút szélén gyülekeznek, sötétben akarják meglátni, hogy milyen uniformist viselnek a katonák. Az acélsisakba és köpenybe burkolt katonák cigarettáznak és kétszersültet ráganak. Iglo mellett egy német községben a német bíró fogad bennünket.

Katonai tragédiák a meghódolás nyomában.

Megtudjuk, hogy seholsem

volt ellenállás. A cseh hadsereg parancsot kapott, hogy adja meg magát, a kaszárnyákban fejtelenség uralkodik. Sok kaszárnyát kiürítettek. Az országút szélén, eldobott bajonettek, keztyűk, övek, fegyverek mint egy harc téri visszavonulás után. Mily gyászos kép. Megtudjuk, hogy nagyon sok cseh tiszti öngyilkos lett. — Az ő drámájukat nem lehet szavakban visszaadni.

Egyes utcákon a németek rokonszenv tüntetést rendeznek. A zsidók eltűntek. Prágába és másfelé menekültek. A rádió hallgatjuk Hitler kiáltványát és a híreket. Reggel félhat van. Fáradtan és félig megfagyva, hiába keresek szálalást. Mindent elfoglaltak a csapatok, mint háború idején.

De ami a legrosszabb, Igloban megállítanak és visszaküldenek a határra.

— Láthatom, minden rendben van. Meg lehet elégedve, mondja a parancsnok. Reggel visszaérkeztünk Bécsbe, amely még zászlódiszben van. A reggeli lapok jelentik, hogy a parádé elmarad, Hitler nem jön Bécsbe.

A „Curentul”: Románia nem tanusít ellenséges magatartást

A Curentulban Romulus Deanu ír cikket:

„Ami Csehszlovákiában végbemegy, azt a Hitler és Hacha között létrejött megegyezés logikus következményének lehet tekinteni. Hacha Hitler támogatását kérte és Hitler természetesen teljesen német fel fogás szerint „támogatást” is nyújtott neki, a katonai, politikai és adminisztratív okkupáció után. Csehszlovákia így követte Ausztriát, teljes nemzetközi meglepetés közepette.

A bécsi döntőbírósi egyezmény Csehszlovákia számára szentul nem más, mint egy szép emlék. Ezt az országot ma már mint Németország integráns részét lehet tekinteni. A hatalomnak német kézbe való átszuszása éppen olyan gyorsan megtörténik, mint a területi átvétel történt.

Ezt a helyzetet reális szemmel kell vizsgálni és le kell vonni minden magától értetődő politikai következtetést.

Németország régi civilizációja nagyhatalom. Amikor a dolgok ideig jutottak, egy dolog biztos: Németország rendet teremt majd a hajdani Csehszlovákiában, ahol három nemzeti kormány vitatkozott a köztársasági elnök feje felett és ahol az autonómista szennvedély véget vett a nemzeti

egységnek. Egy dolgot azonban teljes komolysággal kell tekinteni. Jelentették, hogy Kárpátalja kiürítésével kapcsolatosan Magyarország ezzel a területtel szemben olyan magatartást tanusít majd, amelyet jónak lát.

Nagy dolog természetesen szabad kézzel rendelkezni egy ilyen számos kilátással bíró kérdésben, de úgy hisszük, — hogy Magyarország nem fogja általánosítani a következtetéseit és meg fogja érteni, hogy milyen értékes, hogy megtartsa és növelje egy ország szempontjából a szomszédos országok barátságát. Mindenben van mérték és amire ma első sorban szükség van, az a higgadság és tapintat.

Amit Németország Csehszlovákiában tett, arra a csehszlovák állam feje által aláírt egyezmény következtében jogos alapja volt.

A tegnapi nap folyamán London és Páris tanácskozásokat folytatott a lefolyt eseményekre vonatkozóan. Nem valószínű, hogy ezeknek azonnali hatásuk lenne. Rómában politikai körök fenntartással, a közvélemény elképedéssel fogadta az eseményeket.

Románia közelről figyeli az eseményeket és az összes európai diplomácia közegei útján behatóan informáltatta magát. Meg kell jegyezni, hogy Románia hivatalos állásfoglalása ebben a tekintetben a nemzeti érdekek szigorú megvédése, a mi nem irányoz elő semmiféle ellenséges — vagy kritikai — magatartást a jelenlegi eseményekkel szemben.

Hasonlóképpen Románia, — ugyanezen lojális jelszóból kiindulva — nem követel semmit, hanem defenzív magatartást tanusít, amely nemzeti érdekeinek területére limitálódik.

Jorga cikke

A „Neamul Romanesc”-ban Jorga „Megváltónk a világ” címen írja:

Váratlan hírek jönnek a határról. A dolgok egész rendje omlott össze. Megállást nem ismerő erők mennek át minden. A régi eszmék, amelyekben századokon át hitt az emberiség, ma már egyszerű emlékek. Vad szellem fogta át az egész világot és a mérsékelt elemek elszőnyedve állanak a szenvedélyek és étvágyságok elszabadulásával szemben, amelyek földrengéshez hasonlítanak, a földhöz, amely áttöri a kergét és új hegyek fenyegető fantomjait emeli fel.

Egész nemzetünknek hasonló pillanatokban nem lehet ideje sem vitákra, sem széthúzásokra.

6

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1 39 március — április hónapban tartandó húsvéti ajándékakciónkban való részvételre

Ilyen körülmények között a nemzet az akarat masszív gondja kell, hogy legyen, — amelyből a megmentő kezdeményezés kisugározhat.

Mivé válhat egy állam, amelyből hiányzik az egység — megmutatja Cseh-Szlovákia sorsa és a mai szlovák állam és az öngyilkos helyzetben levő Kárpátország sorsa.

Minden veszéllyel szemben csak egyetlen eszközzel állhatunk ellen: felsorakozni az ország Uralkodója köré.

Rá van bízva ma a vezetés terhe és ezért kell segítségére lenni, mint Románia hadseregének főnökének.

„Óvatosság és hidegvér”

Az Universul-ban I. Lugosianu volt római nagykövet ír vezércikket:

A csehszlovák köztársaság tragikus vége a müncheni egyezmény logikus és végzetes következménye, amely a kollektív biztonság jogi és politikai rezsimjének összeomlását szentesítette és véglegessé tette Nyugateurópa elválasztását Keleteurópától.

Ami bennünket illet, a helyzet még zavaros és a ténybeli elemek nem eléggé meghatározottak ahhoz, hogy a gyors ritmusban zajló eseményekről világos képet alkosshassunk. A mai körülmények között a tények világos megállapítása és reális értékelése nemzeti lehetőségünk keretében — legelső kötelességünk egy diplomáciai akció levezetésében, a melyhez egyenlő mértékben van szükség óvatosságra, hidegvérre és a nemzet vitális érdekeinek megvédésére vonatkozó elhatározásra.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég könyvtárában

„ELECTA“ szövetek megérkeztek
Nagy választék! Jóminőség! Olcsó árak!
DEUTSCH Posztóáruház Oradea
„ELECTA“ szövetkülönlegességek egyedüli főárusítója Oradean.

PETAIN MARSALL LESZ A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

Páris, márc. 18. A francia kamara és a szenátus örömmel fogadta azt a hirt, mely szerint Petain marsallt jelölik a köztársasági elnöki tisztségre. A francia parlamentnek ugyanis az az egyöntetű véleménye, hogy feltétlenül tekintéllyel rendelkező és a pártok fölött álló egyéniség alkalmas arra, hogy a mai időkben a francia köztársaság elnöke legyen. Petain marsall 83 éves ugyan, de szellemi frissességének teljes birtokában van.

Nyilas képviselőket fogadott Horthy magyar kormányzó

Budapest, márc. 18. A reggeli lapok jelentése szerint Horthy kormányzó tegnap kihallgatáson fogadta a betiltott nyilas mozgalom parlamenti képviselőit: Hubay Kálmánt, Rátz Kálmánt és Hahn Arturt.

A képviselőház legutóbbi ülésén az ülés vége előtt Hubay Kálmán nyilasvezér személyes kérdésében szólalt fel. Elmondotta, hogy március 15-én, szerdán este az Operaház

diszeloadásán két páholyból fiatal emberek tüntettek és elítették Szálasi. A fiatalembereket a rendőrségre állították elő és őrizetbe vették őket. Ezzel az ügygel kapcsolatban Apponyi György gróf az ülés folyamán megjegyzést tett reá Erre kívánt válaszolni és kijelentette, hogy maga is a legnagyobb megdöbbenéssel értesült az eseményről, amelyet a legmélyebben elítél. Hangsu-

lyozta, hogy ehhez az eseményhez a nyilaskeresztes pártnak semmi köze nincs. Különben éppen most fogadta Horthy Miklós kormányzó a párt képviselő tagjait. A legkiméletlenebb eljárást követelte a „tüntető gazemberek” ellen. Hubay ezután hódolattal és csodálattal emlékezett meg a magyar kormányzó személyéről.

Négymillió eredetét nem tudta igazolni Teianu volt pénzügyi alminiszter és biharmegyei képviselő

Bucuresti, márc. 18. A bucaresti tábla ötödik szekciójának Poltzer tanácsa tegnap hirdette ki döntését a C. Teianu volt pénzügyminiszteriumi államtitkár, volt biharmegyei képviselő ellen indított vagyonellenőrzési perben. Teianu — mint emlékeztetés — 1929—30-ban a pénzügyminiszterium államtitkára, majd alminisztere volt. A vagyonellenőrzési bizottság első fokon elrendelte Teianu vád alá helyezését, miután megállapította, hogy a pénzügyminiszteriumban folytatott működése alatt 8 millió 144 ezer 893 lejt kitévő vagyont szerzett, amelynek törvényes eredetét nem tudta beigazolni.

A táblai tárgyalás folyamán a vád alá helyezési végzést részben módosították. A táblai tanács ugyanis megállapította, hogy a szóbanforgó összegből Teianu csak 4 millió lei eredetéről nem tud számot adni. Ez az összeg egy 1927-ből keltezett jelzáloglevélben van feltüntetve, ahol C. Teianu hitelezőként, I. Teianu őrnagy pe-

dig adósként szerepel.

A tábla törvénytelen uton szerzettnek nyilvánította ezt az összeget, amellyel megkároították az államot és a fennálló törvény alapján 90 százalékos adót vetett ki rá.

A fennmaradó 4 millió 144 ezer 893 lej eredetét a tábla beigazoltnak találta, miután Teianu bebizonyította, hogy az az évek során a miniszteriumban felvett fizetéseiből és díjazásokból származik.

Két testvér szerefett egy lányt

Négy liter cujkát
ittak meg, majd szén
gázzal megmérgezték
magukat.

Râmnicul-Vâlcea, márc. 18. Nicolae Florentin és Aurel Florentin Pietrari községbeli legények szerelmesei lettek Maria Muresanuba. A két testvér több ízben kérte a leányt, hogy válasszon közülük. — A leány azonban demont játszott és mindkét fiút bolondította. Vasárnap a két testvér elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Hogy a szerelem nagy gyötrelmeit könnyebben elviseljék, megittak négy liter cujkát, majd egy tálon vasalószénét gyújtot-

tak meg és bezárva ajtót, ablakot lefeküdtek. A két fiu apjának bucsulevelet írt és mikor az öreg Florentin megtalálta a bucsulevelet, rögtön fiai szobájába rohant. A zárt ajtót feltörte és a szengáztól már eszméletlen állapotban levő két fiát szekérre rakva, behajtatott a valceai kórházba, hol a két öngyilkosjelöltet ápolás alá vették. A cujka és a szerelem áldozatainak állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Vasárnap este kezdődik a nagybőjtői lelkiigya- korlat az olasz plébánia templomban

A nagyváradi-olaszi Szentlélek (Barátok) templomban vasárnap, március hó 19-én kezdődik a nagybőjtői lelkiigyakorlat. A lelkiigyakorlat március 26-án, vasárnap reggelig tart. A missziós szentbeszédet dr. Imets Károly szentferencrendi atya mondja. A Szentbeszédet vasárnap estétől kezdve minden nap este 6 órakor kezdődnek a nők részére és fél 8 órakor a férfiak részére. Március 26-án reggel 8 órakor közös szentáldozással végződik a lelkiigyakorlat. A 8 óras szentmisén részesülnek a hívek a pápai áldásban is. Gáffy Sándor plébános szeretettel kéri a híveket, hogy mindnyájan vegyenek részt a lelkiigyakorlaton. A munkaadók küldjék el munkásaikat, alkalmazottaikat a lelkiigyakorlatra, mert azon csak hűségre, pontosásra és lelkiismeretességre nevelik őket.

Egy héttel elhalasztják a budapesti Mezőgazdasági Kiállítást és Tenyészállatvásárt

A közbejött körülmények miatt a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága a földművelésügyi kormány hozzájárulásával a március 22—27. napjain megtervezett kiállítást és tenyészállatvásárt egy héttel, — vagyis március 29—április 3. napjaira halasztotta el.

Szállodai szoba, mint börtön

A Paris Soir közli, mint érdekeséget a következőket:

„...A La Manche csatornában van egy egészen kicsi sziget s ennek a szigetnek Shark a neve. Minden kicsinyisége mellett is önálló állam, önálló parlamenttel. A parlament szabályai igen szigorúak, azt a képviselőt, aki az állam érdekei ellen vét, vagy tanácskozni akarna bizonyos kérdésekben a Harmadik Birodalom vezetőivel, szigorú fogházbüntetéssel sújtják. Száz év óta három ízben fordult elő, — hogy egy törvényhozó megfélemedezett volna kötelességéről. Most ismét előfordult egy ilyen eset és a parlament több hónapi fogházbüntetést szabott ki a renitens képviselőre. Az ítélet végrehajtásával azonban egy kis baj volt. A fogház tetőzete ugyanis az idők folyamán annyira megrongálódott, hogy a fogházba nem lehetett elszállásolni a képviselőt. Sokat tanakodtak a haza bölcsei, hogy vajjon az ítélet végrehajtása megérné-e azt a befektetést, amit a fogház rendbehozatala jelent? Végre is megszületett a salamon-i döntés: kibéreltek egy szobát a város egyik szállodájában és oda csukták be a képviselőt. Egészen jól érzi magát...”

A bányási sváb katolikusok ketté akarják szakítani az egyházat

A bányási svábok nemzeti szocialista propagandát üznek

1935-ben a temesi sváb katolikusok kiadta a jelszót a német-magyar, bányási katolikus egyház kétfelé választására. Egyideig csendben folyt a harc, de rövidesen a napi sajtó is foglalkozni kényszerült az elfajult ügygel. — Blaskovics Ferenc nagyréposti nyilatkozata után a Banater Deutsche Zeitung kezdett írni az egyházi harcokról. Viszont a B. D. Z. köztudomás szerint a bányási sváb katolikus politika s egy idő óta a nemzeti szocialista propaganda szócsöve, szintén a Blaskovics és Muth Gáspár érdekkörébe tartozik. Tehát a politika legendás szócsöve mégis csak kibújt a zsákból.

A bányási katolikus egyház vezető helyein mind sváb egyházi méltóságok ülnek.

Ez tette lehetővé, hogy az egyház kebelén belüli nemzetiségi elnyomást szolgáló, a püspökség, az egyházközségek megkérdése nélkül, egyszerűen megváltoztatta a régi alapszabályokat és kimondta, hogy az egyházközségek vezetőségei bármely pillanatban feloszlathatók és az egyházi főhatóság által azokba gondnokok helyezhetők.

Ilyen formán a szinmagyar egyházközségek vezetőségeibe bármikor be lehet ültetni a hűséges sváb nácikat.

Sérelmezte a magyar katolikusok azt is, hogy a temesvári papneveldebe nem vesznek fel magyar papjelölteket és teljesen száműzik ebből az iskolából a magyar nyelvet.

A katolikus tanoncotthonba való felvételnél előnyben részesítették a német nemzetiségű tanoncokat. Nem támogatják egyenlő mértékben a magyar ifjusági egyesületeket. A szörványmagyarság részére nem küldtek ki vándorpapokat, ahogy azt a német szörványokkal megtették. Pedig a szörványokba szakadt magyar ságnak papján kívül senki sincsen, akivel magyarul szólhatna, és így tovább.

Mindezekből világosan látszik a fajelméleten alapuló sváb egyházi politika törekvése:

Ezt a célt kitűnően szolgálják azok a német ifjak, akiket egyházi pénzen Németországba küldtek ki tanulmányutra. Ezeket az ifjakat ott nemzeti-szocialista munkatáborokba küldik, ahol tőkéletesíthetik a hazai német középiskolákban kapott nevelést. Az így propagandistának kiképzett ifju (vagy leány) hazatér és a maga falujában dolgozni kezd. És hogy nem eredménytelenül, ez abból is látható, hogy már a magyar első tisztviselő-

társadalom egyes tagjait is megfertőzte ez a szelem. Az önállótlanásra nevelt emberek minden problémájuk más vállára való helyezésének a lehetőségét látják a nemzeti szocializmusban és a Vezér iránti rajongás örületében, készek még magyarságuk megtagadására is. Sok olyan magyar kispolgár van, akinek a lakását a horogkeresztes és német sas faragványai díszítik.

Ez, az elsősorban a magyarság ellen irányuló „nagynémet” egyházi politika most újlag erős támadásba kezdett. A küszöbönlevő egyháztanácsai választások előhangjaként ismét fellángolt a fajgyűlölet szított harc. A katolikus svábok, a nácista szomszédsági szervezetek utasítására, emlékiratot juttattak el püspökséghez, amelyben konkrét javaslatként fogalmazták meg az egyházközségnek magyar és sváb részre való szétválasztását. Persze, a sajtó ismét működésbe lépett. Kern Pál kereskedő, egyháztanácsos felhívást intéz a sváb katolikusokhoz és arra inti, hogy csak a „német listára” szavazzanak. A magyar katolikusok viszont arra az álláspontra helyezkedik, hogy nem akadályozza meg a sváb katolikusoknak az egyházközségekből való kiszakadását, azonban ők nem hajlandók az egyházközség kereteit feladni. Tehát a német katolikusok alapítanak

új egyházközséget, építsenek új templomokat és új iskolákat, ha nem tetszik nekik a meglevő. A svábok ezzel szemben követelik a magyar nyelvtanítás megszüntetését a kat. felekezeti iskolákban. És így tovább.

Magyar részről a Déli Hírlap foglalkozik a viszályal és a legmérsékeltébb hangon ír, de mérsékletre inti a magyar lakosságot is. „Nem lehet célja a magyarságnak, de egyetlen keresztény lelkiületű, más ajku katolikusnak sem a helyzet elmerésítése.”

Írja a lap. Azonban a vidékről a Temesvárt környező magyar-sváb, vegyes lakosságú falvakból olyan értesülések jönnek, hogy ott

az egyházi viszály már kölcsönös bojkott-mozgalommá fajult.

A svábság politikai célkitűzései abból is kiviláglanak, hogy az utóbbi időben a németiség minden országos politikai megnyilvánulását Temesváron rendezik meg. Ezek a gyűlések pedig a nemzeti szocializmus propagálása jegyében folynak le. A legutolsó ilyen gyűlésen Fabriciusz

nyílt hitvallást tett a nemzeti szocialista eszmék mellett.

Hangoztatta, hogy ezeknek az eszméknek a vallása nincsen ellentétben az állampolgári

Szöveti maradékok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zefír és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradóknál
Calea Victoriei 3. Az udvarban.

lojalitással, sőt ezek az eszmék teszik csak igazán alkalmassá a német kisebbséget az ország felvirágoztatására. A nép pedig hisz, vagy legalább is részben hitelt ad az ilyen szövegek alapján. Kialakítsa helyezett gazdasági, társadalmi fölemelkedés ígérteinek. Azt elhallgatja Fabriciusz és a többiek is, hogy minden olyan törekvés, amely faji felsőbbrendűség, nemzeti kizárólagosság, vagy akár nemzeti kiegészítődés alapján ígér a tömegeknek jobb életlehetőséget, szükségképpen egy kívülről jövő gyarmatosító politika útjait egyengeti és ilyen formán a háborút készíti elő s csak a tömegek még nagyobb nyomorba taszítását szolgálja. A társadalmi felemelkedéshez, a tömegek gazdasági felszabadulásához pedig csak az egymás mellett élő nemzetiségek sorsközösségi tudatából fakadó, őszinte béke szándékának a fejlesztése, — az emberi jogok szélesebbkörű kiterjesztése vezethet. És csak az ilyen törekvések vezethetnek az országunk határain belüli népi megbékéléshez, amely következtésképpen a külső, általános béke záloga is lehet. Ezt a célt pedig nemzetiségre való tekintet nélkül minden jószándéku embernek szem előtt kell tartania.

Szabó Árpád.

Megtörtént a döntés: kettészakadtak a német és a magyar egyházközségek

A temesvári katolikus egyházközségek magyar és német képviselőit kedden este a püspöki palotába nagyfontosságú értekezletre hívták meg, amely alkalommal a közeli egyházközségi választásokra vonatkozólag igyekeztek megegyezést létesíteni és a külön működő magyar és német tagozatok kérdését megoldani.

A tanácskozás a püspöki palota emeleti külön termében folyt le s a megjelentek elfogadták azt a javaslatot, amelyet az értekezlet vezetősége előterjesztett. A határozat lényege az, hogy az egyes egyházközségek kifelé továbbra is egységesek maradnak és az egyházközségek keretén belül a kulturális érdekeiket külön ápolják. Az elfogadott javaslat a következő hivatalos szöveget nyerte:

A püspöki hatóság elvben elfogadja a német egyháztanácsosok javaslatát.

Miután a javaslatnak törvényes elfogadása az alapszabályok megváltoztatását vonja maga után, ezen miniszterileg jóváhagyott alapszabályok át-

dolgozásáig más megoldást kell találni.

Ideiglenes megoldást képez a következő javaslat:

1. Minden hírlapi vita azonnal beszüntetendő.

2. Az egyháztanácsai választások közös listával történnek. A magyarok és németek 50-50 százalékát kapják az egyháztanácsai mandátumnak, a jelölést a vonatkozó csoportok megbízottai végzik.

3. A választmányban teljes paritásnak kell uralkodnia, amiről a püspöki hatóság is gondoskodni fog.

4. Az egyes nemzetiségek tanácsstagjai különálló tagozatokat alkotnak az egyházközségek keretein belül. A tagozatok házi rendjét a tagozatok javaslatára a püspöki hatóság állítja össze.

5. A tagozatok saját egyházkulturális ügyeikben önkormányzattal és önálló vagyonekezeléssel bírnak.

6. Az egyházi szükségletekre vonatkozó költségvetést a közös választmány állítja össze. Ezen költségvetés fedezésére szükséges megadóztatást

az alapszabályilag előírt bizottságok végzik, amelyekben szigorú paritás őrzendő meg. A tagozatok egyházkulturális intézményei (iskolák) részére a szükséges költségvetést és megadóztatást maguk a tagozatok végzik, illetve állítják össze és megküldik a közös választmányoknak a végleges egyházközségi költségvetés és kivetés összeállítására. A behajtást a közös választmány szorgalmazza és a befolyó pénzeket arányosan fizeti be a közös pénztárba és a tagozatok pénztárába.

7. A tagozatok gondoskodnak a szükséges kataszter, illetve írásbeli hovatartozási nyilatkozatok kiállításáról és felfektetéséről.

Stanol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4.

Göring nyilatkozik Csehország be- kebelezéséről

London, márc. 18. Ward Price, a Daily Mail szerkesztője, beszélgetést folytatott Göring marsallal, aki az angol ujságíróknak az utóbbi napok eseményeiről a következőket mondotta:

— Csehország és Morvaország a német birodalom kereteibe fognak tartozni és a birodalmi kormány protektorátusa alatt fognak állani.

Szlovákia nem lesz tagja a német birodalomnak, hanem a birodalmi kereteken kívül ugyancsak német protektorátus alá kerül. A kettő között az a különbség, hogy Szlovákiának meg lesz a teljes függetlensége, míg a cseh tartományok önkormányzatát a birodalom fogja ellenőrizni. Szlovákiában csak abban az esetben fognak német helyőrségeket felállítani, ha azt a szlovák kormány kérni fogja. A Szlovákiának külső támadással szembeni megvédésére vonatkozó tervek részleteit még nem dolgozták ki. Német ország piaca egyébként fel tudja venni Szlovákia összes termékeit.

— A Reichsprotektor személyét ma fogják kinevezni és azt a nyilvánossággal közölni. Véleményem szerint mindenki a legjobbnak fogja találni a választást.

Sokkal szélesebb önkormányzatot fogunk adni a cseheknek, mint amilyent ők adtak a szudétáknak. A csehek szabadon közlekedhetnek a birodalomban és letelepedhetnek annak bármely részében. A birodalom támogatni fogja a cseh kormányt abban, hogy nemzeti szocialista mintára társadalmi intézményeket teremtsen és fejlesszen.

A csehek nem lehetnek a német hadsereg tagjai

— Cseh- és Morvaországban a rendőrség lesz az egyedüli karhatalmi erő, amely csehekből fog állni. A német hadseregbe nem veszik be a cseheket.

— Néhány tervünk megváltoztatására már rendeletet adtunk ki és ezeknek révén rövidesen meg fog szünni a jelenlegi munkanélküliség Cseh és Morvaországban.

Göring végül kijelentette, hogy véleménye szerint a körülmények folytán elkerülhetetlen volt a cseh tartományok bekebelezése. A Führer egyébként nem változtatta meg azon régebbi szándékát, hogy a német birodalomhoz való csatlakozás jogát csak a német faj lakosságának tartja fenn és ennek megfelelően Németország nem fogja megkivánni a

nürnbergi zsidótörvényeknek Cseh és Morvaországban való alkalmazását a csehek részéről. Ez csak a német lakosságra lesz kötelező, a zsidók és a csehek továbbra is házasodhatnak egymás között.

„Németország nem készült az annexióra”

Arranézve, hogy Németország milyen hasznot húzott a cseh területek bekebelezéséből, Göring odanyilatkozott, hogy nem nagy hasznuk van a cseh repülőgépekből, amelyek silányabb minőségűek, mint a németek gyárimányai. Németországot néhány repülőgépgyár elnyerése érdekli leginkább. Göring azt is kijelentette még, hogy Németország nem tett hosszabb előkészületeket az annexióra. Ő maga csak szombat reggel szerzett tudomást arról, hogy a csehszlovákiai helyzet német beavatkozást tesz szükségessé.

„Volosin elkésett” - mondotta Göring

(London.) Göring állítólag kijelentette Ward Price, a hírneves angol ujságíró előtt, hogy Németország nem emel kifogást Ruzinszónak Magyarországhoz való csatlakozása ellen. Volosin Göring szerint német védelem alá akarta magát helyezni, de ezzel a kérésével elkésett.

Herriot Közép-Európába indul

(Páris.) A Havas ügynökség jelenti: A radikális szocialista párt parlamenti csoportja küldöttséget meneszt Daladier miniszterelnökhöz, akitől azt kéri, hogy Herriot képviselő házi elnököt bizza meg a közép-európai kormányok és a szovjet kormány meglátogatásával. E látogatások célja a kapcsolatok szorosabbra fűzése volna, a német terjeszkedés veszedelmével szemben.

(Washington.) A Reuter jelenti: Az Egyesült Államok kormánya minden intézkedést megtett annak kinyilatkoztatására, hogy milyen rosszalással fogadta Hitler legutóbbi eljárását. Az Egyesült Államok prágai követét csak akkor fogják visszahívni, ha a washingtoni cseh követ írásbeli utasítást kap Prágából, hogy a német nagykövetség rendelkezésére álljon.

Washington. Roosevelt el-

Franck Kneipp
Malata kavé
a tejeskávéhoz
mindenkinek és mindennap

nők kijelentette, hogy az emelkedőben a jelenlegi ülészakban módosítani kell a semlegességi törvényt.

Hitler és Mussolini telefonbeszélgetése

(Berlin.) A Reuter jelenti, hogy hír szerint a Führer ne-

gyedőrást telefonbeszélgetést folytatott Mussolinivel, mielőtt elutazott volna Prágából.

A Daily Telegraph azt is tudni véli, hogy Németország ígéretet tett arra, hogy a cseh haderők felszerelésének felét átengedi Olaszországnak.

Elérték Körösmezőt a magyar csapatok

Szigetről Nagybányára szállították a menekülteket

A menekültek tömegéből kiválogatták a Sic-gárdistákat, akiket külön helyeztek el. A cseh menekültek egy részét péntek délután gépkocsikon Nagybányára szállították, majd itt vonatra ültetik őket és Jugoszláviák keresztül fogják visszatérni Csehországba. A szigeti kaszárnyában levő többi cseh menekülteket is ezen az úton fogják hazaszállítani. A menekültek csak azt hozhatták magukkal holmijaikból, amit az utolsó percben kézhez tudtak venni.

Sziget, márc. 18. A Ruszinszékban előnyomuló magyar csapatok péntek délután félhét órakor haladtak el Máramarosziget alatt, a Tisza tulsó partján. Több autókamion vitte a csapatokat, akiket éljén zéssel fogadott az ottani ma-

gyar lakosság. Az előőrsök péntek délután Körösmezőt is elérték, amely tudvalevően a lengyel határnál fekszik.

A magyar csapatok átvonulását megelőzően a déli órákban két magyar repülőgép jelent meg Sziget mellett, a Tisza fölött, kikémlelni, hogy nem fogadják-e ellenállás a magyar csapatokat. Ezen a részen azonban már nem ütközött ellenállásba a magyar előnyomulás. Huszton és környékén viszont nagy harcok dúltak a Sic-gárdisták és a magyar csapatok között. A gárdisták több csehet is lelőttek. Técsónél fel akarták robbantani a határuál lévő hidat, a román határőrség azonban megakadályozta ezt és a máramarosi hidakat román katonaság őrzi.

Nemzetközi betörőt fogtak el Szatmáron

Szatmár, márc. 18. Négy ország rendőrsége által üldözött nemzetközi betörő „csett el” a szatmári piacon. Klein Gabriella szatmári lakos észrevette, hogy egy ismeretlen férfi kiveszi kosarából a pénztárcáját. Segítségért kiáltott s a tolvajt sikerült elfogni. Az őrszemes rendőr a tettest az őrszobára vitte, ahol kiderült, hogy Erős Sándor, a nemzetközi betörő került a hatóságok kezére. — Erős elbeszélte, hogy legutóbb Bécsben ült, majd kiszabadulása után Magyarországon, Jugoszláviában, később Ausztriában és Romániában betöréseket követett el. Szatmárra Csehszlovákián keresztül jött,

de itt megrekedt. Piaci lopással akart segíteni magán, de elbukott. Bekísérték az ügyészség fogházába.

A kultuszminiszter kihallgatáson fogadta az erdélyi püspököket

Bukarest, márc. 18. Dr. Zigré Miklós kultuszminiszter kihallgatáson fogadta az összes erdélyi román püspököket, valamint dr. Vásárhelyi János református és Pacia Agoston temesvári római katolikus püspököket.

Magyarországon készülnek a választásokra

Nyáron lesz választás. - Tisztázódtak az erőviszonyok

Budapestről jelentik: Mig a magyar parlament váltakozó érdeklődés mellett folytatja a zsidótörvényjavaslat vitáját, az ország politikai közvéleménye egyre fokozódó mértékben készülődik a küszöbön álló választásokra. Teleki Pál gróf miniszterelnök vezetése alatt a kormánypárt is felkészült az agitációra és a Magyar Élet Pártjának és a Magyar Élet Mozgalmának összeolvasztásával, illetve egymás mellé rendelésével valamint a párt vezetőségében történt változásokkal megteremtette azt a technikai organizációt, amely a választásokat lefolytatja.

Két hétig bizonyos bizonytalanság uralkodott abban a tekintetben, vajjon a Magyar Élet Pártja és a Magyar Élet Mozgalma azonos formáció-e, vagy pedig bizonyos különbség uralkodik benne és mig a „párt a kormánytöbbség mérsékelt szárnyát egyesíti, addig a „mozgalom” a radikálisabb elemek gyűjtőhelye, így főleg az Imrédi-Rátz-Jaross-csoport fellegvára. A félreértéseket a párt vezetőségében történt átalakítás eloszlatta.

A párt és a mozgalom ezen túl közösen szervezkedik és közösen agitál a választásokon. A Magyar Élet Pártjának élére Vay báró államtitkár került, aki a „mozgalomhoz” huzó radikálisabb reformerek közé tartozik, úgyhogy az egység, a két tényező között a kormánytöbbség vezetésében is biztosítva van.

Imrédy Béla, a lemondott kormányhoz közelálló valamennyi képviselőt.

A PARTOK ERŐVISZONYAI

Ha a jelenlegi képviselőház erőviszonyait vesszük figyelembe, akkor a következőket állapíthatjuk meg. A NÉP-ből alakult Magyar Élet Pártja a különféle belépések után körülbelül 120 taggal rendelkezik. A kormánypártot föltétlenül támogatja a 10 képviselővel rendelkező keresztény párt és a Felvidéki Magyar Párt tizenkilenc képviselője. Így hát Teleki a parlamentben körülbelül 150 szavazatra számíthat a 261 szavazat közül s az ellenzék hozzávetőlegesen száz mandátumot tud fölsorakoztatni. Ebből a számból hatvanegy a NÉP-ből a tél elején kivált disszidensek száma, akik közül azonban mindössze harminchatan csoportosultak Korniss Gyula vezetése alatt a keresztény nemzeti függetlenségi párt néven az ellenzékhez.

A többi (a Bornemissza-Mikecz csoport) pártok közül ma radt, vagy részben visszatért a kormánypártba. Az ellenzékhez tartozik a tizenegy szociál-

demokrata képviselő és Eckhardt kisgazdapártja, mely körülbelül harminc mandátumot tud egyesíteni. Kisebb pártok és a régi pártok kívüliek körülbelül 12-14 mandátummal rendelkeznek, amelyek közül a nagyobbik rész a szélsőjobboldalon helyezkedik el (ide tartozik a hungarista-párt föllosztása után ujonnan keletkezett nyilaskeresztes párt Hubay vezetése alatt, továbbá a Matolcsy csoport stb.) Megjegyezzük még, hogy a Magyar Élet Pártjának százhusz tagja közül nyolcvan sorolható a csendesek és a mérsékelték közé s legfeljebb negyven képviseli a radikálisabb irányzatot.

A választások körül egyelőre még bizonytalan a helyzet.

A választás már az új választójog szerint bonyolódik le, amely előírja a titkosságot, de megszorítja a választók és a választhatók listáját.

Igy például csak a 26. életévet betöltött polgároknak van választójoguk. Ezenkívül választó csak az lehet, ki hatévi helybenlakást mutat ki, míg megválasztható csak az, aki a törvényhatóság tagja. Ebből látni, hogy a visszacsatolt Felvidéken uralkodó és a magyar

országi választójog között, meglehetősen nagy ellentét van, ami komoly bonyodalmakat okozhat. A Felvidéki Párt semmiesetre sem akar beleegyezni abba, hogy a visszacsatolt Felvidéken már most a magyar választójog alapján történjék a szavazás. Egy ideig szó volt arról, hogy a Felvidék az általános magyar választások alkalmával nem választ és a felvidéki képviselők mandátumát öt évre automatikusan meghosszabbítják. Ez ellen azonban az anyaország tiltakozott, úgyhogy valószínűleg kompromisszumra kerül sor a melynek értelmében a Felvidéken a küszöbönálló választásokon minden olyan polgár választ, akinek a magyar választójog szerint joga van erre s azonkívül kiegészítik a választók listáját azokkal, akik a legutóbbi cseh-szlovák választás alatt választójoggal bírtak ezen a vidéken.

Ez a kompromisszum is nehezen keresztülvihető, mert a Felvidéken hiányoznak a választók névjegyzékai, amiket a kivonulók magukkal vittek, a választók új névjegyzékét összeállítani pedig a rendelkezésre álló rövid idő miatt csak nem lehetetlenség. Így hát ez

a kérdés még teljesen nyílt és rendezetlen.

A kormány a legszivesebben még tavasszal, vagy legkésőbb kora nyáron választatná, ezt látszik igazolni az a körülmény is, hogy kormánypárti körökben elterjedt hírek szerint a kormány fél éves indítást kér a Háztól az ex-lex elkerülésére. Hír szerint a kerületi beosztásokon már most lázasan dolgoznak, de a Felvidék választási problémáját nem sikerült még megoldani.

Időközben a kormánypárton belül folyik meglehetősen rendezetlen kérdések elintézése. Elsősorban a kusza sajtóügyek várnak rendezésre. Thuránszky László volt tolnai főispán, az új sajtófőnök, átvette hivatalát és megkezdte a hosszú idő óta rendezetlen kérdések tisztázását. (Vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály, az eddigi sajtó főnök visszatért lapjához s újra a Függetlenség főszerkesztője lett.) Teleki Pál gróf a Vay báró pártelnöksége miatt megüresedett miniszterelnökségi államtitkárságra áthozta a kultuszról régi munkatársát és barátját, Zsindely Ferencet, akinek helyére valószínűleg Törs Tibor a NÉP alelnöke, az Esti Újság főszerkesztője kerül kultuszállamtitkárnak. Minden személyi kérdést pár nap alatt tisztáznak, s akkor megindulhat a munka a választások elvi szempontjainak biztosítására és a propaganda előkészítésére.

NYILATKOZK Felfedezéséről a MESTERSÉGES RÁDIUMRÓL A NOBEL-DIJAS JOLIO

Nemrégiben feltűnő hír jelent meg a francia lapokban. A két Nobel-díjas francia tudós, Frédéric Joliot és felesége Irene Joliot-Curie, a nagy Curie-házaspár leánya, megtalálta a mesterséges rádium előállításának titkát.

Beszél a fiatal tudós.

Frédéric Joliot többórás beszélgetés során elmagyarázta, mi igaz a francia újságok híradásából és mit jelent az új felfedezésük.

— Közel tíz éve tudjuk, — mondotta a közvetlen modoru fiatal tudós, aki külsejében sokkal inkább emlékeztet egy ruganyos sportemberre, mint arra a tudósra, amilyennek általában a Nobel-díj kitüntetettjeit elképzeljük, — mit jelent a mesterséges rádióaktivitás. Hála gazdag poloniumforrásainak, — rájöttünk, hogy a neutronok végtelen könnyűségű kis magvacskákat övelnek ki. A felfedezésünket követő esztendőben Amerika és Anglia tudósai elébünk vágtak. Sokkal kitűnőbb felszerelésük volt, mint nekünk.

Ez lehetővé tette számunkra a „testek” mesterséges átalakítását.

Két módszerre esküdtek a világ tudósai. Az egyik igen magas 500.000—1.000.000 volt feszültségű generátoroknak a használata volt. A másik módszer a sziklotronok alkalmazása, hogy az atomrészeket 50.000 voltos feszültség alatt etapontként gyorsuló mozgásba hozza. Ezeknek a kísérleteknek csodálatos eredménye az a megállapítás, hogy az így mesterségesen előállított kiló-volt testek csóvája sokkal intenzívebb rádióaktív hatásu, mint a legerősebb ilyen hatásu ismert természetes rádióaktív testek.

— E felfedezés után a véletlen juttatott közelebb célunkhoz. Ilyen véletlen felfedezés adta kezünkbe a kulcsát annak, hogyan emelhetjük fel a feszültséget 500.000 voltból 1.200.000 volttra.

— Hogy ma már tudunk-e mesterségesen rádiumot előállítani? Nem! Ilyen formában ez nem áll. De annyi igaz, hogy készülékeink ma már le-

Új magkereskedés!

Garantált főzések és virágmagvak, kertészeti eszközök és növényvédelmi szerek kaphatók.

Herczegh János

magkereskedés.

Radca, Piața Mihai Viteazului, 6. (Keresk. Csarnok épület) Kérjen ingyen árajegyzéket!

hetővé teszik számunkra olyan sugarak előállítását, amelyeknek hatása vetekedik a természetes testek hatásával. Ez már magában nagy eredmény. Különböző laboratóriumokban öt olyan készülékünk van, amelyek készen állanak a munkára. Eddig soha nem ért feszültség mellett képesek ilyen természetű sugárzások előállítására.

— Minthogy pedig mesterséges rádióaktív elemeket sikerült a múltban előállítani a természetes rádióaktivitású testek által kibocsátott sugarakkal, a fentebb részletezett eredmények a mesterséges uton és komoly mennyiségben előállított rádióelemek gyártását jelentik.

— Meggyőződésem, nincs messze az a nap, amikor a mesterséges rádióaktivitás a praktikus orvostudomány felhasználásának területére kerül és új, eddig ismeretlen lehetőségekre világít rá.

Kétezeröttszáz menekült érkezett Szigetre

Máramarosziget, márc. 18. Volosin Szigeti tartózkodásáról ujabban a következőket jelentik:

Volosint megérkezése után fogadta Eftimie Vasiliu ezredes-prefektus. A tolmács szerepét Bocotei Teodor prefektus tisztviselő töltötte be. Volosin Bocotei vendége.

Volosin ellen nem következett el merénylet, csak egy volt ukrán menekült altiszt kiál-

tott fel, amikor meglátta:

— Ime a huszti romlás egyik okozója.

Az altisztet letartóztatták.

Péntek délig 2500 menekült érkezett Szigetre. Mesesianu Teodor rendőrfőnök felhívással fordult Sziget lakosságához, hogy nyújtson menedéket a menekülteknek.

Déli 12 óra 10 perckor két repülőgép szállott le a város keleti részén. A repülőgép hat

főnyi személyzete jelentkezett a hatóságoknál.

Átjött a határon három gyalogos, három tüzér batalion és 3 tank-század, amelyek Chocinski ezredesnél jelentkeztek.

A szigeti társadalmi egyesületek segélyezése érdekében felhívást adtak ki.

Hír szerint Volosin és társai Jugoszláviába mennek.

Ujabb jelentés szerint Volosin Kolozsvárra érkezett.

Litvinov megtagadta a halászati koncesszió megújítását

Kiéleződött a helyzet Japán és Oroszország között

Tokióból jelentik: Most tűzte ki a szovjetkormány 72 halássterület árverését, amelyet eddig japán halásztársaságok birtak bérbe. A többi, a japánok által kiaknázott halássterület koncessziója március 31-én jár le. A halászati koncessziók létérdeke Japánnak, mely halásztevékenységét a szovjet vizekről szerzi nagyrészt. Teg-

nap Togo japán nagykövet tárgyalást folytatott Litvinov szovjet külügyi népbiztossal és kérte a koncesszió megújítását, amit Litvinov megtagadott. — Most a legnagyobb érdeklődéssel néznek a megtartandó árverés elé. Tokióban kijelentik, hogy abban az esetben, ha a koncessziót nem az eddigi japán halászati társaságok kap-

nák meg, úgy a japán kormány nem fogja visszatartani tudni ezeket a halásztársaságokat, hogy az engedély megtagadása ellenére is ne folytassák a halászatot a szovjetvizeken. Ez nyílt szakadást jelentene Szovjetország és Japán között.

Egy nappal a lakzi előtt lemondta az esküvőt a vőlegény

Egy hónapi fogházra ítélték

Temesvár, márc. 18. S. P. vidéki fiatal mészáros az elmúlt évben megismerkedett egy jómódu gazdálkodó 16 éves csinos leányával. A fiatal ember rövid udvarlás után megkérte a leány kezét és mivel a szülők sem kifogásolták a házasságot, megtörtént az eljegyzés, majd kitűzték az esküvő napját is. A vőlegény nem sokkal később azzal a kijelentéssel lepte meg a menyasszonyát, hogy szülei ellenzik a házasságot és így abból nem lehet semmi. A leány szemrehányására a mészáros azt ajánlotta, hogy szökjenek meg a szülői háztól. A fiatal pár Te-

mesvárra jött és szökésük eredményeképpen a fiu szülei is beleegyeztek a házasságba. — Nagy készülődés következett, de közvetlenül az esküvő előtt közölte a fiatalember a leány szüleivel, hogy végleg lemond a házasságról. A történetek után a leány szülei csábítás miatt feljelentést tettek a fiatal mészáros ellen. Az ügyben több tárgyalás volt, míg ítéletre tegnap került a sor. A temesvári törvényszék a mészárosot egy havi fogházra ítélte, ezenkívül az elcsábított és elhagyott menyasszonynak nagyobb összegű kártérítést megítélt.

SZINHÁZ

Vasárnap délután 3 órakor: A SZOMJAS KROKODÍL. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap 6 órakor: BUBUS.

Vasárnap 9 órakor: ÖRÖKKÉ.

Hétfőn délután 5: Nem lesznek hálátlan. Olcsó helyárakkal.

Hétfő este 9: Bucsuelőadás: BUBUS.

ÖRÖKKÉ? A színház nagy sikerű ujdonsága, Éri Halász Imre, Szécsény Mihály, Carlo de Fries világsikerű énekes vigjátéka a szezon meglepetése. Szellemes szövege, fülbe mázó modern zenéje, ragyogó szereposztása, tökéletes rendezése biztosítja a darab sikerét. Minden előadásra óriási az érdeklődés. Nagyváradról indul el diadalmas újjára és egész biztos, hogy a siker sehol sem fog elmaradni.

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadást tart a színház. Délután 3 órakor olcsó helyárakkal A szomjas krokodíl, délután 6 órakor rendes helyárakkal a Bubus és este 9 órakor az Örökké kerül színre.

Hétfői bucsuelőadások. Hétfőn délután 5 órakor a ciklus utolsó délutáni előadása lesz, színrekerül Nem lesznek hálátlan, operett, Rappert Dóri főléptévei, olcsó helyárakkal, — míg este 9 órakor bucsuelőadásban a Bubus lesz műsoron.

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinél nélkülözhetetlen — csak 25 leí. Kapható lapunk kiadó-

Részegen át akarta uszni az oceánt

London, márc. 18. Az angol légiflotta egy 19 éves ujonca tévedésből át akarta uszni az Atlanti Óceánt. Thomas Booth az első szabadnapján tulságosan felöntött a garatra. Hazafelé menet a sűrű ködben eltévedt és sehogysem tudta megtalálni kaszárnyáját. Egy szerre csak valami víz partján találta magát. Közvetlenül a laktanya mellett egy kis patak folyik, így az ujonc nem nagyon keresgélte hídát, hanem nekivágott, hogy átgázoljon a „patakon”. A beszeszt fiatalember morgolódva gázolt a

vízben, majd kénytelen volt uszásra fogni a dolgot, de csodálatosképpen még mindig — nem ért partot. Jó óra hosszat uszott már, amikor ereje kezdte felmondani a szolgálatot. Most már kétségbeesetten segítségért kiabált. Szerencséje volt, mert a nagy köd ellenére megtalálta egy kis halászgőzöt. Az ujonc csak a halászmestertől tudta meg, hogy jó három kilométernyire volt már a parttól — utban Amerika felé.

HORIA KIVONAI

használ hűles, idegesség nátha, reumatikus fájdalmas betegségek ellen.

NAPOS OLDAL

ILIE, A KOSZALI SAS

Buzauban, a hangulatos reggeli kisvárosban ismerkedtem meg a minap Ilievel. A vendéglő asztalai közt ide-oda sétált s rejtőző gögös fejártással várta a husdarabokat. Ha követelőző magatartása ellenére sem kapott semmi enniválót, belecsipelt a kőszivű vendég combjába. Ilyenkor a vendéglős szelid korholással kiabált rá:

— Ilie, ne pimaszkodj!

Ilie, a pimasz, egy hatalmas kőszali sas. Több évvel ezelőtt a vendéglős sebezte meg a szárnyán, hazavitte s azóta a levegő büszke királya a szóieljes értelmében szárazföldi polgár lett és — kitartatja magát. Nem hajlandó visszarepülni a hegyek közé s nyulakra, vagy szelid bárányokra vadászni.

Egyébként baj van a repüléssel is. Ilie ugyanis, amióta barátságos kötött az emberekkel, nem repült egyfolytában ötven méternél tovább. Ez nála elv lett s a magasbani kóválygásra már nem szánja rá fejét.

Egyesek szerint Ilie elüszült mások azt állítják — közülük legnagyobb szaktekintélyként a hatósági állatorvos — hogy több, mint helven éves, amire csőre redőzelei, ráncai, valaminek rendkívüli testi fejlettsége alapján következtetnek. — másik valószínű ok az is lehet, hogy a lövés neyer meg ma is érzí...

Amikor elutaztam Bacauból, Ilie legnagyobb bámulatomra ott láttam az indulásra készen álló vonat egyik kocsi-ja telején,

— Ilie most elutazik Mizilbe — magyarázta valaki.

Akkor tudtam meg, hogy a vendéglős egyszer a jóérvágyu Ilie elvitte egyik rokonához, Mizilbe. Ott aztán nagyon jól tartották étellel, sőt itallal is, mert a derék Ilie hírek szerint nagy barátja a szeszes italoknak, különösen a rumot szereti.

...Azóta Ilie, valahányszor megunja a bacau-i étteremben való rangján alóli kunyorálást „vonatra száll” és elviteti magát Mizilbe. Telefőni magát a jó vidéki kőszállal és a következő vonattal hazatér. Mert

Ajándékkakciónk első 100 nyerő száma:

Rádiót nyert: 8603, 6 személyes ebédlőszervizt: 6595, egy vég vásznat: 313 és 4011

A mai nappal megkezdjük ajándékkakciónk nyertes számainak közlését, naponta 100-100 nyerő számot fogunk lapunkban közölni, mindenki gondosan figyelje tehát ezen közleményeket, nehogy elnezésből tudomást ne szerezzen az illető olvasónk. Keddi lapszámunkban közöljük a második 100 szerencsés számot.

Rádiót nyert: 8603.
Hat személyes ebédlőszervizt nyert: 6595.
Egy méter tűzifát nyert: 10601, 2469.
Egy vég vásznat: 313, 4011.
Férfi kabátot nyert: 2743, 6833, 9490.
Női kabátot nyert: 3017, 7395.
Női cipőt nyert: 2978, 3468, 4522, 320, 2477, 5984.
Férfi cipőt nyert: 8649, 2083, 10631, 4015, 6594.
Likörkészletet nyert: 301, 820, 9573, 6057, 3269, 6311.
Borokkészletet nyert: 2125, 7100, 2513, 7465, 689, 5334.
Vizeskancsót nyert: 3767, 3961, 702, 1883, 8510, 5321.
Vajtartót nyert: 815, 8343, 9561, 9845, 10502, 121.
Fésűgarnitúrát nyert: 3484, 1779, 4329, 3971, 2049, 1403, 7161, 10442.
Két doboz főzelékkonzervet: 3772, 9564, 1899, 6314, 2448, 8635.

Cigarettaárcát: 4380, 10421, 5273, 7682, 9841, 7164.
Négy drb. szappant: 8788, 5261, 10744, 1890, 521.

IPAROS UJSÁG

Kovácsok szakosztályi gyűlése

Népes gyűlést tartottak f. hó 12-én a fémipari Bresla tagjai, mikor is megalakult a Bresla kovács alcsoportja. Ezen csoport hivatása, hogy a breslán belül a specialisan őket érdeklő kérdéseket megvitassák és azt az elnökön keresztül, — aki egyúttal bresla vezetőségi tag is, — a gyűlésen a vezetőséggel közölje. Az alosztály vezetőségének elnöke Fekete János, alelnök Gerber Ignatz, jegyző: Bogdandy Gusztáv, pénztárnok: Gáll Sándor, választmányi tag: Szentpéteri Károly, ellenőrök: Szallay István és Raduly Vince. A szakosztály elnöke bejelentette, a gyűlésen, hogy a

jövőre nézve a célkitűzése a kontár üldözés és az egységes ármegállapítás. Ezen kérdésekhez többen hozzászóltak, az idő előrehaladottsága miatt, azonban a letárgyalását a következő gyűlésre halasztották.

Az építőiparosok Szövetségének hírei

Az építőipari céh csoportnak építész mérnök és kőműves szakosztálya f. hó 21-én kedden este 5 órakor a str. Alexandri 13. sz. alatti helyiségben szakmai gyűlést tart. Felkérjük, hogy ezen gyűlésen okvetlen a pontos időben megjelenni sziveskedjenek.

ROYAL MOZGO újabb szenzációs ketfős műsora:

1. Az utolsó pogány Mala Lotu feleltetetlen film remeke. Magyar felirat.
2. Stan és Bran - Végre rendezet! Kézkívánata újból műsoron Olcsó helyárral — Előadások szombat, vasárnap délután 3 órától.

Kisiparos Liga hírei

A Kisiparos Liga értesíti t. tagjait, hogy helyisége átalakítási munkálatai miatt titkári hivatalát ideiglenesen Str. Tache Ionescu 21. sz. alá helyezte át.

A Bőrfeldolgozó Céh szervező bizottsága f. hó 20-án hétfőn este 8 órakor a Munkakamara helyiségében ülést tart, melyre minden egyes érdekelt iparostárs feltétlenül megjelenését kéri a vezetőség.

A Kisiparos Liga sajtóbizottsága f. hó 22-én szerdán este 8 órakor ülést tart.

Rádió műsor

VASARNAP

BUCURESTI. 7.30 Torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny háztartái, orvosi tanácsok. — 9.55 Istentisztelet. 12 Predescu zenekar hangversenye. 13.35 Gramofonlemez. 14 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 18 A Mracu-zenekar műsorának közvetítése. 19 Időszéri anyagok. 19.15 Tánclemez. 20.15 Tánczene. 21.15 Operett közvetítés a stúdióból. 23.30 Gramofonlemez. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Lemezek. 9.45 Hírek. 10 Unitárius istentisztelet. 11 Református istentisztelet. 13.15 Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 Világhíradó. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Előadás. 18.10 Cigányzene. 18.30 Előadás a tanyai tanítók ról. 19.30 Előadás. 20 Katonazenekar. 20.40 Sport. 21.10 Három egyfelvonásos. 22 Hírek. 23.25 Előadás. 24.50 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

HETFO

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok. 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport hírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sport hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Kezde művészek. 19 Igy Pia énekel. 19.35 Hangverseny. 20 Felolvasás. 20.15 Gramofonlemez. 21 Rádiózenekar. 22 Hírek. 22.35 Zongora hangverseny. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd híreknek közvetítése német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Állástalan Zenészek zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Dalárdák. 19 Helyszíni közvetítés. 19.30 Tánczene. 20.15 Előadás. 20.45 Előadás. 21 Muszorgszkij emlékest. 22.20 Cigányzene. 22.40

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről életképes nagyítások

Str. Alexandri No. 4.

Házasság

Feltűnően szép magasnövésű, jóalakú 25 év körüli hölgyet feleségül venne 100 százalékos uriember. Több fényképes ajánlatát kérem címre: Inginer A. S. Craiova, Str. Ioanitiu 81. 871

ÁLLÁS

Bejárónőt egész napra keresek. Sztaroveszky 1. emelet 6. 884

Főzéshez értő mindenest keresek elsejére. Hacker, Str. Pasteur 47. 884

Lapkihordóasszonyt, megbízható, fixfizetéssel és jutálékkal, bevezetett helyekre felvesszünk az esti órákra. Jelentkezzen a kiadóhivatalban 840

Kifutófiu felvétetik fűszerüzletbe. Tache Ionescu 14. 897

Cipészegédet varrott munkára felvesz Tarr, Reg. Ferdinand ut 25. 891

Bejárónő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Str. Delavrancea No. 1. ajtó 1. földszint. 885

Bejárónőt felveszek elsejére. Székelyné, Pictor Grigorescu ucca 4. (Royallal szemben). 888

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újságíró felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Textmunkás felvétetik Ös. telep. Str. 70. No. 18. Madász 869

Vincellér házaspár józanéletű, szorgalmas azonnalra felvétetik jó fizetéssel. Str. Moldova 93. 881

Fix fizetéssel és jutálékkal felvesszünk intelligens jómegjelenésű ügynököket. Havi jövedelme biztos 4—5 ezer lei. Cím a kiadóban.

ÉTEL-ELADÁS

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cím a kiadóban. 833

Szilágyi Mihály Str. Closca 17. szám, holdfarku cserép van eladó. 872

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cím a kiadóban. 770

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég. 613

Mély gyermekocsi eladó. Str. Oglinzi 3. Bocean. 893

KÜLÖNFÉLE

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. Jakab műszerész, Avram Iancu u. 5.

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsiben kapható, str. Franceză 12. Idős férfi vagy nő gondozását vállalom. Nyugodt otthon biztosítva. Cím megtudható a kiadóban.

LAKÁS

Butorozott különálló udvari szoba magános férfinak 1-ére kiadó. Str. Pasteur 23. (Felső csengő.) 795

Kiadó május 1-ére 3 szobás, fürdőszobás, parkettás lakás. Str. Astra 17—19. 893

NYOMATOTT PASZTOR EDE

PIATA MIHAI VITEAZ/UL

CÉGNEL ORADEA